

Νεοελληνική Γλώσσα

Απαντήσεις Επαναληπτικών Θεμάτων Πανελληνίων Εξετάσεων Ημερησίων & Εσπερινών Γενικών Λυκείων

A.1 Το θέμα του κειμένου αφορά την αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αρχικά, η εισηγήτρια αναρωτιέται γιατί τα άτομα αυτά δεν τυγχάνουν της δέουσας προβολής από τα μέσα ενημέρωσης, ενώ τονίζει ότι εξαιτίας του αριθμού τους οι ανάπηροι χρήζουν μεγαλύτερης δημοσιότητας. Ωστόσο, ο αποκλεισμός τους από τα μέσα αποδίδεται στις άλλες λειτουργίες που αυτά επιτελούν, φανερές ή λανθάνουσες. Ταυτόχρονα, η ταύτιση της αναπηρίας με την ανικανότητα, ο οίκτος και η απαξίωση από το κοινωνικό σύνολο όχι μόνο δεν στηλιτεύονται από τα μέσα ενημέρωσης, αντιθέτως ενισχύονται, αναπαράγοντας την περιθωριοποίησή τους. Άλλωστε, μια αναπηρία δεν σημαίνει αποκλεισμό από άλλες δραστηριότητες, ενώ οι ανάπηροι συνιστούν πιο υγιείς προσωπικότητες από εκείνες των διαφημίσεων. Η ομιλήτρια επισημαίνει, τέλος, ότι ευθύνη των μέσων είναι να δημιουργήσουν μια ισότιμη εικόνα για τους αναπήρους, όπου θα συνυπάρχουν αρμονικά με τους άλλους ανθρώπους.

B1.

α. ΣΩΣΤΟ

β. ΛΑΘΟΣ

γ. ΣΩΣΤΟ

δ. ΣΩΣΤΟ

ε. ΣΩΣΤΟ

B2. α) Η τέταρτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με **αίτιο –αποτέλεσμα** καθώς «η φιλέυσπλαχνη απαξίωση» και η «ανθρωπιστική στάση» οδηγούν στο στιγματισμό και στη θυματοποίηση των αναπήρων. (Από «Και αυτή η φιλέυσπλαχνη ... να αποσυρθεί»).

Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται και **παραδείγματα** καθώς καταγράφονται συγκεκριμένα γεγονότα : «Στην πράξη ... να πραγματοποιήσει» και «Αν θυμηθούμε ... και στιγματισμού».

β) Το είδος του κειμένου είναι **ομιλία** σε διημερίδα. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα είναι: προσφώνη και αποφώνηση (επικοινωνιακό πλαίσιο), χρήση α' ρηματικού προσώπου (να παρουσιάσω) και κλασική δομή προσχεδιασμένου λόγου (πρόλογος [1^η §] –κύριο μέρος [§§ 2-5] και επίλογος [6^η §]).

B3.

α) κύριοι: **κυριότητα**

σχέση: **σχετικός**

πείσω: **πειθώ**

αμελητέα: **αμέλεια**

πλήρους : **πληρότητα**

β)

- Τα άτομα με αναπηρία αποτελούν μια **υπολογίσιμη/σημαντική** πληθυσμιακή κατηγορία.
- Ο ανάπηρος αισθάνεται ότι θα πρέπει να **ενταχθεί στον** κόσμο της συμμετοχής στην κοινωνική ζωή.

γ)

- Ο **ιδιόμορφος** περιορισμός των αναπήρων από τη δημόσια προβολή έχει να κάνει με τον τρόπο που λειτουργούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Δυστυχώς, δεν έχει αλλάξει σημαντικά η **μεταχείριση/προσέγγιση** των αναπήρων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Η ενημέρωση είναι μία από τις λειτουργίες τις οποίες **πραγματοποιούν/υλοποιούν** τα μέσα μαζικής επικοινωνίας.

B4. Ενεργητική σύνταξη υπογραμμισμένων προτάσεων: «Αν θυμηθούμε το **πώς οι ειδήσεις και οι εφημερίδες προβάλλουν τα θέματα των αναπήρων**, θα αντιληφθούμε το **πώς αναπαράγουν και τα φαινόμενα περιθωριοποίησης και στιγματισμού**.»

- Η συντάκτρια του κειμένου προτίμησε την παθητική σύνταξη για να δώσει έμφαση στο αποτέλεσμα της ενέργειας, δηλαδή στον τρόπο προβολής των θεμάτων των αναπήρων και στην αναπαραγωγή των φαινομένων περιθωριοποίησης και στιγματισμού και όχι στο υποκείμενο.

- Με τη μετατροπή σε ενεργητική σύνταξη τονίζεται και στις δυο προτάσεις η στάση των ειδήσεων και των εφημερίδων, καθώς οι ειδήσεις και οι εφημερίδες παίρνουν το ρόλο υποκειμένου και στη δεύτερη περίοδο (πώς αναπαράγουν και τα φαινόμενα περιθωριοποίησης και στιγματισμού).

Γ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο σε τοπική εφημερίδα, τίτλος, γ' πρόσωπο, ύφος απλό, οικείο.

Ενδεικτικός τίτλος : «*Το στερεότυπο της αναπηρίας*»

Ενδεικτικός πρόλογος

Είναι πολλές οι περιπτώσεις μαθητών αλλά και ενηλίκων μαχητών της ζωής που διακρίνονται στον τομέα τους και κατακτούν την αριστεία παρόλες τις δυσχέρειες που τους προκαλεί η οποιαδήποτε μορφή αναπηρίας. Η βράβευση ενός τέτοιου μαθητή αποδεικνύει πράγματι ότι τίποτα δεν μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στη δύναμη της θέλησης και να αναστείλει τη δημιουργικότητα και τις δυνατότητες κανενός. Ωστόσο, πολύ συχνά στην ελληνική κοινωνία διαπιστώνεται η κυριαρχία στερεοτύπων αναφορικά με τα άτομα με αναπηρία.

Κύριο μέρος

Α' ερώτημα: εικόνα και στερεότυπα της ελληνικής κοινωνίας για τα άτομα με αναπηρία

- Τα ΜΜΕ αλλά και η ίδια η κοινωνία εστιάζουν σ' αυτή καθαυτή την αναπηρία και όχι στον ίδιο τον άνθρωπο.
- Η αναπηρία – ανεπάρκεια εκλαμβάνεται από πολλούς ως υστέρηση και όχι ως αυτό που βιώνει καθημερινά κανείς.
- η αναπηρία, είτε σωματική είτε νοητική, νοείται από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ως δυστυχία και ισοδυναμεί με ανικανότητα.
- Οι άνθρωποι με προβλήματα αναπηρίας υφίστανται την κοινωνική αναληψία, την αποξένωση και θεωρούνται άτομα μειονεκτούντα έναντι των άλλων.
- Βιώνουν την ταπείνωση και τον έσχατο εξευτελισμό, καθώς στερούνται σε πολλές περιπτώσεις βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα στη μόρφωση και την ψυχαγωγία. Συχνά παρατηρείται έλλειψη οργανωμένης εκπαίδευσης και εγκλεισμός σε ιδρύματα.
- Ειδικότερα, στον χώρο της εκπαίδευσης πολλά παιδιά με ιδιαιτερότητες, σωματικές ή νοητικές θεωρούνται ανίκανα να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες και να καλλιεργήσουν τυχόν κλίσεις τους.
- Ακολούθως, στον τομέα της εργασίας, άτομα που αποκλίνουν από το φυσιολογικό απορρίπτονται από τον παραγωγικό χώρο και εκλαμβάνονται ως ασθενή, βιώνοντας την

ανεργία. Θεωρούνται τροχοπέδη για την παραγωγική διαδικασία και τίθενται στο περιθώριο.

- Επιπλέον, σε μεγάλο βαθμό αποκλείονται από αστικές και πολιτικές διαδικασίες και η φωνή τους συντριπτικά καταπιέζεται σε θέματα κοινωνικά ή θέματα που τους επηρεάζουν άμεσα.

Β' ερώτημα: λόγοι για τους οποίους τα άτομα με αναπηρία αποτελούν πρότυπο

- αποτελούν αγωνιστές που μάχονται στη καθημερινότητά τους ακόμη και για το αυτονόητο: μετακίνηση, επικοινωνία, επιβίωση
- τους χαρακτηρίζει διάθεση αγωνιστικότητας - πάλης παρά τις αντιξοότητες
- ήθος και αξιοπρέπεια
- ψυχική δύναμη και απίστευτη θέληση για ζωή
- αναζητούν τρόπους εναλλακτικής δραστηριοποίησης στον αθλητισμό (παραολυμπιακοί αγώνες), στην παραγωγική διαδικασία (τηλεργασία)
- διακρίνουν πάντοτε τα θετικά στοιχεία και προσπαθούν να τα αξιοποιούν
- βιώνουν αισθήματα χαράς και συγκίνησης εκτιμώντας την ίδια την ανθρώπινη ύπαρξη και τη ζωή

Επίλογος

Καταληκτικά, θα λέγαμε ότι όλοι μας είμαστε εν δυνάμει άτομα με αναπηρία. Μπορεί να είναι μια μόνιμη ή προσωρινή αναπηρία. Μπορεί να είναι εκ γενετής ή επίκτητη αναπηρία. Αυτό δε μας κάνει λιγότερο ανθρώπους μα και λιγότερο πολίτες. Τα άτομα με αναπηρίες είναι ισότιμα μέλη της κοινωνίας μας και έχουν κάθε δικαίωμα να είναι πλήρως ενταγμένα σε αυτή. Σε μια υγιή κοινωνία δε χωράνε διακρίσεις, φραγμοί και εμπόδια στην πρόσβαση. Δε χωράει οίκτος..